

NO. 218

AMERIŠKA DOMOVINA

Antonia Pavlic 7-8-0
7019 - 60th Lane
Ridgewood
Brooklyn, N.Y. 11227

CAN IN SPIRIT
& LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, NOVEMBER 12, 1969

STEV. LXVII — VOL. LXVII

Arabski vodniki bodo razpravljali o svojem nastopu proti Izraelu

V Kairu so se zastopniki držav članic Arabske lige dogovorili o sestanku vodnikov držav članic prihodnji mesec v Maroku.

KAIRO, ZAR. — Zunanji in obrambni ministri 13 držav članic Arabske lige so se tu po treh dneh razgovorov in posvetovanjih domenili, da se bodo njihovi vodniki sestali 20. decembra v Rabatu v Maroku, da se dogovore o "mobilizaciji vseh arabskih sredstev" za skupni boj proti Izraelu. Posvetov v Kairu se od vseh članic ni udeležila edino Tunizija, katere predsednik Burgiba je že pred časom predložil politično rešitev spora med Arabci in Izraelom.

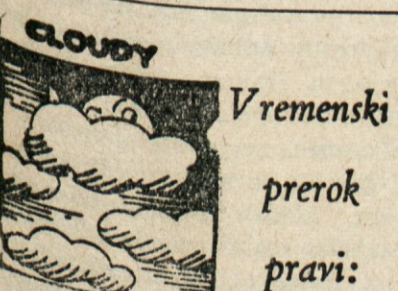
Nekateri arabski vodniki so predlagali tak "arabski vrh" že v preteklem avgustu po požaru znane mošeje Al Aksah v Jeruzalemu. Njihov predlog tedaj ni bil sprejet, tokrat v Kairu pa so le uspeli. To bo po sestanku arabskih vodnikov v Sudanu avgusta 1967 prvi tak sestanek.

Na sestanku "obrambnega sveta" Arabske lige v Kairu so prišli do zaključka, da ozemlja, ki so ga Izraelci zasedli v kratki vojni junija 1967, ni mogoče osvoboditi drugače kot s silo. Zato je treba zbrati in mobilizirati vse arabske sile, da bodo s skupnim naporom dosegli postavljeni cilj. Libija je že v Kairu izjavila, da je voljna dati za boj proti Izraelu na razpolago vsa svoja sredstva. Naser bi brez dvoma rad dobil tako obnovo tudi od vseh drugih arabskih držav, zlasti od bogatih, kot so Savdska Arabija, Kuvajt in šejkati ob Perzijskem zalivu, ki jim izkoriščanje petrolejskih ležišč prinaša vedno nove milijone.

"Dežele, ki so sosedje Izraela, nosijo posebno odgovornost v tem boju, vse ostale arabske države pa morajo z vsemi sredstvi podpirati to prvo bojno črto", je v svojem govoru pretekli teden razlagal Naser načrt skupnega boja arabskega sveta proti Izraelu. Naser je dejal, da je Egipt porabil v zadnjem letu za vojne namene 1,1 milijona dolarjev ali eno četrtno celotnega proračuna.

Izraelci uničili raketno obrambo vzdolž Sueza

JERUZALEM, Izr. — Visok vojaški vodnik Izraela je dejal v ponedeljek, da so izraelske letalske sile tekom zadnjih dveh mesecev načrtno uničile raketne obrambne položaje vzdolž Sueškega prekopa in delno tudi radarsko verigo, ki je tod varovala Egipt pred letalskim iznenađenjem.

Oblačno in deževno dopoldne, popoldne postopna zjasnitev in hladnejše. Najvišja temperatura okoli 45.

Novi grobovi

Rev. Francis Baraga

Včeraj zjutraj pred osmo uro je umrl v Cleveland Clinic bolnici častni župnik fare sv. Lovrenca rev. Francis M. Baraga, rojen 23. aprila 1911 v Thomasu, W. Va., kot sin Antona Barage in Frances, roj. Ceglar. Pokojnik je obiskoval šolo sv. Vida, Cathedral Latin, študiral na John Carroll univerzi in nato bogoslovje v St. Mary's seminariu v Clevelandu. V duhovnika ga je posvetil 20. februarja 1937 škof Joseph Schrems, novo mašo pa je imel v domači cerkvi sv. Vida 21. februarja 1937. Kot kaplan je deloval pri Sv. Petru in Pavlu v Youngstownu, pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu, pri Sv. Vidu, pri Sv. Lovrencu in pri Sv. Kristini, dokler ni bil imenovan za župnika pri Sv. Lovrencu 14. junija 1962. Na tem mestu je ostal do 22. novembra 1967, ko je zaradi bolezni opustil redne posle in bil imenovan za častnega župnika pri Sv. Lovrencu.

Pokojnik je bil zvest, vreden in dober delavec v Gospodovem vinogradu; kjerkoli je bil, si je pridobil spoštovanje in zaupanje. Bil je miren in resen, v družbi rad dobre volje, veder in šaljiv. Vedro in potrpežljivo je prenašal tudi težko bolezen, ki se ga je lotila že leta 1955.

Pokojnik je zapustil mater Frances (Chagrin Falls, O), pri kateri je tudi zadnji čas živel, brata Antona, sestro Mary Buehner, nečake in nečakinje ter druge sorodnike.

Na mrtvaškem odru bo od

Bombe eksplodirale v 3 nehotičnih New Yorka

NEW YORK, N.Y. — Bombe so skoraj istočasno včeraj zgodaj zjutraj eksplodirale v treh največjih nehotičnih sredi mesta in napravile hudo škodo v glavnih pisarnah treh največjih podjetij. Pred eksplozijo je nekdo klical upravo RCA poslopija v Rockefeller Centru, pa mednarodni glavni stan Chase-Manhattan Banke v področju Wall Streeta in glavni stan General Motors Corp. na Peti Aveniji. Tako se je večina osebja v omenjenih zgradbah pravočasno umaknila na varno.

Kdo je bombe nastavil in celotni napad organiziral, ni še znano. FBI je začela takoj s podrobno preiskavo ob sodelovanju njujorške mestne policije.

Namestnik gasilskega načelnika A. Costa je dejal, da sta eksplozija v GM in v RCA povzročila peklena stroja naravnana na 1. uro zjutraj. Oba sta bila napravljena iz istega razstreliva. Policijski kapitan W. Maugh je dejal, da je eksplozija v RCA povzročila bomba, ker je bilo mogoče vohati cordite, posebne vrste razstrelivo, izdelano v obliki vrvi. Eksplozija je bila tako močna, da je podrila stene uradov Standard Oil Co. Uradi so popolnoma uničeni.

United Press International je prejela včeraj pismo brez podpisa, v katerem trdi pisec, da je odgovoren za bombe eksplozije v glavnih stanih treh največjih podjetij, "ki za kulisami vodijo sistem". Pisec ostro napada vietnamsko vojno in velike korporacije, opozarja, da so bombe eksplodirale v "tednu protesta proti vojni..."

Priporočajte A.D. tem, ki jo še nimajo!

danes ob dveh popoldne v cerkvi sv. Lovrenca, kjer bodo duhovniki jutri popoldne ob 3.30 molili zanj Vespere, v petek ob 10.30 opravili zanj duhovniške molitve, ob enajstih pa sv. mašo. K večnemu počitku ga bodo položili na Kalvariji. Pogreb oskrbuje Ferfolia pogrebni zavod.

Strategija vietnamskih komunistov dobiva novo obliko

CLEVELAND, O. — Vietnamski komunisti — redne čete iz Severnega Vietnama kot partizani iz južnega dela dežele — se trdovratno držijo preskušene strategije vojskovanja: smatrajo vojskovanje za del politike in ga podreja političnim ciljem. Kaj naj to pomeni, vidimo lepo na usodi pariške konference za premirje. Komunisti so zainteresirani, da konferenca ne zaspi. Dokler bo namreč konferenca pri življenju, tako dolgo Amerika ne bo začela znova bombardirati Severnega Vietnama. Bombardiranja se pa v Hanoiju najbolj bojujejo. Vedo, da vsaka bomba naredi v enem trenutku toliko škode, da je ne morejo popraviti v par dneh, včasih celo v par tednih. Zato rabijo konferenco le za propagandne namene, na premirje pa niti ne mislijo.

Komunisti so letos tudi prilagodili svojo strategijo v Južnem Vietnamu novemu političnemu položaju. Do sedaj so morale biti rdeče čete zmeraj pripravljene, da se pri vsakem političnem spopadu pokažejo na nasprotni strani

v skupnem nastopu saigonske in ameriške čete. Kjer boj začnejo saigonski oddelki, so bili za rezervno pripravljeni tudi ameriški. Rdeči strategji so kmalu ugotovili, da ameriške čete posebno rade podprejo saigonske zavzeznike pri večjih spopadih, kjer bi komunistična zmaga lahko velika pomenila v političnem pogledu. Te skušnje jim sedaj svetujejo novo strategijo, ki obstoji v sledečem:

Amerika je začela umikati svoje čete, hoče vojskovanje, kot pravimo, vietnamizirati, odnosno ga prepustiti saigonski armadi. Amerikanci seveda še zmeraj pazijo, da saigonske divizije ne doživljajo velikih porazov, ne boli jih pa glava, ako komunistični oddelki delajo velike težave svojim saigonskim nasprotnikom v vojskovanju na drobno.

Komunisti zato kažejo zmeraj več veselja do nove taktike: skušajo "mleti" saigonske čete na drobno v malih spopadih in praskah, če mogoče daleč od ameriških postojank, od koder ameriška pomoč sai-

V Helsinkih bodo ZDA šele tehtale možnosti

Ameriški zastopniki gredo na razgovore s Sovjetsko zvezo v Helsinke z odprtimi očmi, pa brez izdelanih predlogov.

WASHINGTON, D.C. — Prihodnji ponedeljek se bodo v Helsinkih na Finskem sestali zastopniki ZDA in zastopniki ZSSR, da pregledajo in pretehtajo možnosti medsebojnega dogovora za omejitve strateškega oboroževanja. Ti razgovori bodo pripravljani, na njih se bosta obe strani najprej sporazumeli o načinu razgovorov, o dnevnem redu in seveda o kraju. Helsinški so bili določeni le za začetek razgovorov, ali se bodo ti tam nadaljevali ali bodo prenešeni kam drugam, o tem se bosta obe strani šele domenili.

Ko je pred dvema leti in pol predsednik L. B. Johnson predložil razgovore s Sovjetsko zvezo, je imel pred seboj točen načrt. Hotel je doseči dogovorno omejitve strateškega oboroževanja, v prvi vrsti medcelinskih raket in obrambe pred temi. Vojaški vodniki ZDA so na to zamislili pristali in jo podpirali. Sprememba v Beli hiši je privredla do spremembe stališča v smislu in namenu razgovorov s Sovjetsko zvezo o omejitvi oboroževanja.

Vrhovni vojaški vodniki dežele si ne marajo vezati rok v nobenem pogledu. Tako stališče odobrava tudi predsednik Nixon. Tako pojde ameriška delegacija v Helsinke z odprtimi očmi, da brez vsakih predlogov. Te bodo izdelali šele, ko bodo videli, kakšen je položaj, o čem se je v Rusi mogoče razgovarjati in kje z njimi doseči kak sporazum. Razgovori ne bodo z ameriške strani v nobenem pogledu omejeni, omejili jih bo šele dnevni red in program, ki ga bodo zastopniki v Helsinkih sestavili. Ameriško delegacijo v Helsinkih bo vodil razorožitveni direktor Gerard C. Smith, sovjetsko namestnik zunanjega ministra Vladimir S. Semyonov.

VPOKLIC K VOJAKOM BO LE DOLOČALO ŽREBANJE!

Odobritev Nixonovega predloga, naj vpoklice v oborožene sile določa žreb, je zagotovljena, ko so se zagovorniki obsežnejše reforme določil o vojaški obveznosti za letos zadovoljili z omejitvami spremembami ob obljubi, da bo prihodnje leto prišla na red obsežnejša.

WASHINGTON, D.C. — Sen. E. M. Kennedy in tovariši, ki so se zavzemali za obsežno spremembo v zakonu o vojaški obveznosti in vpoklicih v vojaško službo, so se za letos zadovoljili z zakonitvijo žrebanja kot sredstva za določanje vpoklicev, ko so bili postavljeni pred izbiro: to ali nič. Obljubljeno jim je bilo pri tem, da bo Senat prihodnje leto začel razpravo o temeljitější reformi določil o vojaški obveznosti in o vpoklicih, če bodo opustili svoje nasprotovanje letošnjim predlogom, ki jih je Predstavniški dom že odobril.

Sen. E. M. Kennedy je pristal na to, da ne bo stavljal nobenih spreminjavalnih dopolnil k zakonskemu predlogu, ko bo prihodnji teden prišel v razpravo pred Senat. Načelnik senatnega odbora za oborožene sile J. Stennis je nato izjavil, da je 'zelo opogumljen' v svojem pričanju, da bo zakonski predlog, ki ga je sprejel Predstavniški dom, v Senatu po kratki razpravi brez sprememb odoben.

Sporazum je bil dosežen včeraj v razgovoru med sen. E. M. Kennedyjem, sen. J. Stennisom in sen. M. Mansfieldom v uradu zadnjega v Senatu. Stennis je trdil, da je za letos prepozno, da bi mogli izvesti kako obsežnejšo reformo zakona o vojaški obveznosti, da pa je pripravljen to storiti prihodnje leto. Obljubil je, da bo njegov odbor začel z zaslišanji za tako spremembo 15. februarja 1970.

Doslej so klicali k vojakom najprej najstarejše obveznike in je bil tako vsak na naboru potrjeni vojaški obveznik na listi za vpoklice 7 let, od 19. do 26. leta. Po novem bodo klicali najprej najmlajše. Kdor ne bo poklican v vojaško službo tekom svojega

ko misli na hujše boje ali na čisto navadno streljanje med izvidnicami. Da bo vtis takih slik še močnejši, zvezo na koncu še številno padlih in ranjenih za cel teden. To se ponavlja od tedna do tedna in mora iti na živce tudi človeku, ki skuša objektivno presoditi vsakokratni položaj na frontah.

Nespremenjena je ostala rdeča strategija, ki cilja na podpiranje ameriških golobov. To vidimo ravno te dni. Smo v dnevih novembrskega "moratorija", iz Južnega Vietnama pa prihajajo že nekaj dni poročila, da je tam dosti živahnega vojskovanja ob meji s Kambodžo in Laosom, torej ravno tam, kjer ni dosti ameriških postojank. Lahko bi brez skrbi stavili, da se bo to ponavljalo ves ta teden. Glavna poročila iz Vietnama bodo seveda padla na zadnje dni tega tedna.

Dvomimo, da bi vse to mogla "molčeca večina" dolgo prenašati. Na nek način bo že izbruhnilo iz nje nezadovoljstvo. Vprašanje je, kakšno bo in kam bo usmerjeno.

Iz Clevelanda in okolice

Zopet napadi—

Preteklo soboto okoli 11.30 ponoči je ustavil visok, črni možki na St. Clair Avenue starejši slovenski par, ki se je vračal domov z martinovanja Stajerskega kluba v farni dvorani pri Sv. Vidu, naperil na moža revolver in zahteval denar. Rok je začel kričati, nakar je napadalec pobegnil proti Norwood Rd. Pridružila sta se mu še dva. Ko so videli, da ni nikjer policije, so se naglo z avtom zapeljali do Addison Rd., kjer je napadalec skrit za električnim drogrom znova pričakoval omenjeni par. Ko je ta videl nevarnost, je začel kričati in končno privabil dva možka in jima povedal, kaj se je zgodilo ter pokazal na skrivajočega se napadalca. Eden od obeh možkih je šel in poklical policijo, drugi pa je sledil napadalcu, ki se je hotel izmakniti po Addison Rd. v smeri proti jezeru.

Ko je policija prišla, je napadalec naglo dobila v roke. Napadana sta izjavila, ko ga jima je policija pripeljala, da je pravilno. — V zadnjih dneh to ni bil edini napad, obveščeni smo bili še o dveh drugih. Policija kroži veliko pogostejše po naši naselbini, vendar ne more biti na vseh krajih ob vsaki uri. Prebivalstvo ji lahko pomaga, če jo opozori na vsako sumljivo osebo, ki se pojavi, in takoj kliče policijo, če sliši klice pa pomoč ali je celo v bližini kakega napada.

Šest otrok zgorelo—
V hiši na E. 114 St. je nastal ponoči požar, v katerem je našlo smrt 6 otrok Mr. in Mrs. Herman Jackson, starih od 3 do 9 let. Mati se je rešila iz goreče niše, očeta pa ni bilo doma.

Policija za sodelovanje—
Bratska organizacija policistov je predložila sestanek z zupanom C. Stokesom, da bi se razgovorili o sporih med Mestno nišo in policijo. Predlog je bil stavljen prvič že pretekli teden, pa župan nanj ni odgovoril. Včeraj je odbor organizacije znova razpravljal o spornih vprašanjih in zahteval ponovil. Organizacija se je postavila za policijskega načelnika P. Gerityja, zahteva odstop direktorja mestne varnosti, kot je to stala že lani, in brani nastop policije pri volitvah pretekli teden.

Evropa dobavlja politike Latinski Ameriki

NEW YORK, N.Y. — Pa ne samo Španija in Portugalska imata to čast, jo morata deliti z večino evropskih držav. Mehški predsednik republike je bil na primer kot Skot Buchanan, Kubiček v Braziliji je bil češkega porekla, paragvajski predsednik Stroessner je potomec nemških imigrantov.

V Argentini so bili Nemec Bauer za ministra socialne politike, vojni minister Van Peborgh nizozemskega porekla, Švicar Frischknecht pa minister za promet. Zena argentinskega predsednika Onganije je rodod Nemka. Urugvajski podpredsednik Abdala je iz Libanona, kolumbijski zunanji minister Michelsen je pa danskega rodu.

pozivu ne bodo odzvale, bodo ZDA na svojo roko podpirale na tak način Latinsko Ameriko.

Nixon pozival svet k podpiranju nerazvitih

WASHINGTON, D.C. — Predsednik ZDA Nixon je pozval vse gospodarsko razvite države, naj skupno podpirajo nerazvite države s posebnimi ugodnimi uvoznimi carinami za njihove izdelke. V kolikor se njegovemu

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$16.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$16.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 218 Weds., Nov. 12, 1969

Kriza v italijanskem političnem sistemu

V Italiji temelji politična svoboda na tradicionalnem parlamentarnem sistemu, ki pozna stranke, s tem pa tudi svobodno igro političnih sil. Če je igra svobodna, je v ustavi vendarle predvideno, da vodstvo državne uprave ne more zrasti parlamentu čez glavo. To preprečuje nova italijanska ustava, izglasovana po zadnji svetovni vojni. Za to načelo so bile vse stranke. Hodile so v dobro šolo pod fašizmom in hotele zato na vsak način preprečiti, da bi vlada postala premočna. Premočna vlada je namreč lahko začetek diktature, ako se nosilec upravne oblasti spozabi in prevzame vse funkcije rednega parlamenta.

Načelo, ki ga vsebuje italijanska ustava, ni napačno, je pa vezano na en pogoj: da je parlament zdrav, to je, da obstoji iz strank, ki postavljajo narodno zavest in solidarnost nad strankarsko pripadnost. Prva leta po vojni je italijanska politika še spoštovala to načelo. Bila je to doba režima krščansko-demokratskega voditelja De Gasperija. Stranke so sicer obstajale, se trle med seboj, toda rednega delovanja vlade niso ovirale s svojo politiko.

Po odhodu De Gasperija iz politike je začel italijanski politični sistem vidno pešati. Krščanska demokracija je bila kot največja v parlamentu hrbenica politične svobode, toda ni si postavila na čelo močne politične osebnosti, ki bi držala vso italijansko politiko na pravem tiru. Dobavljala je sicer ministrske predsednike kar na tekočem traku, toda noben med njimi se ni mogel uveljaviti kot De Gasperijev pravi naslednik. Zato je pa vsak hotel biti strankin voditelj tudi potem, ko ni bil več ministrski predsednik. Tako je stranka zagazila v struje, ki so se zbirale okoli strankinih veljakov in se seveda trle med seboj. Navadile so se, da sklepajo med seboj kompromise, kot da bi bile samostojne stranke. To je spravilo italijansko krščansko demokracijo v stalno krizo, ki menda še ni dosegla dna; ima že 7-8 močnih frakcij in še par manjših, ki skrbijo, da se kritično stanje stopnjuje. Ker je stranka v krizi, je v krizi tudi parlamentarna politika, kajti položaj je tak, da brez sodelovanja krščanskih demokratov ni mogoče ustvariti kolikor toliko solidne vlade. Kako globoka je kriza, se vidi po tem, da je odstopil celo generalni tajnik Piccoli.

V drugih strankah je položaj podoben, toda vsaj razčiščen. Socialisti so se že davno razbili na Saragatovo socialno demokracijo in Nennijeve socialiste. Sedaj so se razcepili tudi Nennijevi pristaši v dve frakciji. Tako se v italijanskem socializmu pulijo kar tri stranke za zaupanje volivcev. Ni še dolgo od tega, ko so bile ena stranka, sedaj pa niti optimisti ne upajo, da bi se mogli zopet znajti pod skupno streho v doglednem času. Ne loči jih nobeno načelo, ampak strah pred komunizmom. Vidijo, kako težko krotijo vsaka svoje pristaše, obenem pa gledajo, kako uspešno premagujejo komunisti vse svoje težave in se krepijo, čeprav so bili po zadnji vojni le kratke čas na vladi. Razmere med socialisti so tako napete, da nočejo sedeti za isto mizo niti v koalicijski vladi.

Izjema od pravila je italijanska komunistična stranka. V njenih vrstah se nahaja vsak četrti italijanski volivec, čeprav mu razen obljub ne more ničesar nuditi. Je pa ustvarila sloves, da zna upravljati javne posle. Uprave v občinah, ki so v komunističnih rokah, so po splošnem mnenju vzorne. To velja posebno za mestno občino v Bologni, ki velja za vzgled za vse druge. Komunisti pa pravijo: dajte nam v roke državno upravo, da bomo napravili iz Italije drugo Bologno! To je argument, ki ga druge stranke le težko pobijajo.

Komunistična stranka je dalje dobro konsolidirana. Tam velja vodstvo vse. Vsaj do sedaj je bilo tako. Vendar se zadnje čase sliši, da v vodstvu ni vse tako enotno, kot se vidi na zunaj. Verjetno je to res, toda komunisti so povsod mojstri v zakrivanju svojih notranjih težav. Res pa je, da se "kitajska struja" v italijanskem komunizmu ne more uveljaviti, akoravno uživa vso podporo kitajske vlade. Vendar se komunistični partiji kar ne more posrečiti, da bi jo kdo hotel v koalicijo, čeprav močno zatrjuje, da je za več strankarsko demokracijo. Ima smolo; komaj se približa časi, da bi ji italijanska javnost to verjela, pa zunanja politika mednarodnega komunizma podere vse njeno delo. Tako je na primer usoda komunizma v ČSR zopet "odkrita" javnosti, da komunizem pozna v politiki le podrejenost nekomunističnih političnih tvorb, ne ravnopravnosti. Tako so italijanski komunisti zopet ob upanje, da se vrinejo v vlado.

Italijanski parlament je postal za kulisami pravi cigan-ki semenj. Tam se ne pogajajo stranke med seboj, tam stikajo glave struje posameznih strank in ugibajo, kaj name-rava njihova konkurenca. Dokler tega ne dosežejo, nočejo v koalicijske vlade. Tako ima sedaj Italija brez vsake potrebe marjinsko vlado, kije odvisna od dobre volje nek-

danjih strank v koaliciji. Seveda se taka vlada ne more učikovito spoprijemati z številnimi gospodarskimi in socialnimi težavami, ki tarejo italijansko politiko. Dober znak za to nemoralno stanje je položaj v gospodarstvu. Italijansko gospodarstvo uživa vse dobrote pregrete konjunktore. Na drugi strani je v Italiji dnevno več štrajkov kot v vsej zahodni Evropi. Hvala Bogu, da so štrajkovne blagajne prazne in da ne morejo podpirati delavcev, kadar štrajkajo. Zato italijanski štrajki praviloma trajajo le od par ur do nekaj dni. Sedaj se bliža še nova nevarnost: študentje vneta iščejo priložnost, kako bi se vključili v štrajke in s tem dobili pot na še večji pritisk na vlado.

Vlada je politično preslaba, da bi mogla kaj prida ukrepati. Vse oči so obrnjene na pomlad. Takrat bodo lokalne volitve in se bo pokazalo, koliko imajo posamezne stranke pristašev. Potem se bo začelo novo barantanje za parlamentarnimi kulisami.

Tako stanje ni za italijansko politiko nič novega. Že v začetku tega stoletja je bilo tako. Takrat je bil Giolitti vse-mogočen političen gospodar v Italiji. Ko se je umaknil, ni pustil za seboj naslednika. Italijanska politika je zabredla v kaos, za kaosom je prišel Mussolini. Tudi sedaj je tako: De Gasperi se je umaknil, ni pustil naslednika, politika je pa zabredla v nešteto slepih ulic. Logično bi temu stanju moral slediti nov Mussolini, seveda v drugi obliki. Nihče Italiji ne želi take usode, nekateri pesimisti se je pa bojijo.

BESEDA IZ NARODA

Borba za svobodo še ni končana!

CLEVELAND, O. — Dragi Slovenci, Amerikanci, borci, bratje, sestre in prijatelji! — Vsi veste, da so v Ameriki razni levičarski elementi, katerim je uspelo spraviti v svoje vrste kar precej vplivnih oseb in tudi nekaj kongresnikov in ki se označujejo pod raznimi imeni kot so The New Left, Students for a Democratic Society (SDS) ter razni Moratorium komitete proti vietnamski vojni. Te organizacije so ali že sedaj pod precejšnjim vplivom komunizma ali pa bodo tako lepo šli njim v roke, kot so Kerenski v Rusiji leta 1917 in kakor so Edvard Kocbek in razni dobromisleči in zavodni Slovenci to storili v naši ljubi Sloveniji za časa komunistične revolucije tam med drugo svetovno vojno.

Ni človeka pri zdravi pameti, ki ni za mir. Je pa, se zdi, na svetu vedno pešica ljudi, ki so na vodilnih položajih, in ki ali hočejo imeti državo urejeno po svojem stilu, pa četudi je treba za to mnogo ljudi enostavno umoriti, ali pa hočejo celo vladati nad celim svetom in mu vsiliti svojo ideologijo. To so zagriženi komunisti, ki so v zadnjih desetletjih toliko gorja naredili človeštvu. Naš predsednik Richard M. Nixon jih je v svojem govoru 3. novembra 1969 točno ožigosal, kaj so, in kaj vse počenjajo, da pridejo na oblast. Res je, da se je v svojem govoru držal le zadeve Vietnam, ali kar je povedal o Ho Ci Minhu, da je leta dal pobiti 50,000 Se-vernih Vietnamcev takoj ob prevzemu vlade, več stotisoč pa je bilo zaprtih in so večinoma pozneje umrli v suženjskih ali koncentracijskih taboriščih. Tudi je predsednik Nixon točno povedal, kako so Viet Cong in Severni Vietnamci lani za časa Tet ofenzive pobili na tisoče civilistov in jih nato pometali v skupne grobove, od katerih največjega so doslej našli v mestu Hue. Pa to je isto, kot se počenjajo Tito, Milovan Djilas, Edvard Kardelj, Mitja Ribičič in partizani sploh v Sloveniji in Jugoslaviji med drugo svetovno vojno ter več let po njej. Vam staronaseljencem, katerim se morda vse to zdi neverjetno, je treba le vprašati kogarkoli iz slovenske in jugoslovanske politične emigracije, pa boste izvedeli resnico. Ali pa vprašajte tiste, ki jim je uspelo uiti iz takih jam, ko so bili v jami med mnogimi drugimi mrličmi in stokačajočimi domobranci in četniki ter nekomiunističnimi civilisti včasih kar po več dni, predno se jim je beg iz jame posrečil. Tak človek govori samo čisto resnico!

Ali je to, kar hočemo za našo

ljubo Ameriko? Za še svobodni svet?

Boj proti komunizmu v Sloveniji in drugod med drugo svetovno vojno je bil popolnoma zaman, če dopustimo, da komunistični volk pogoltne še Ameriko in ostali svobodni svet. Vi, ki ste se borili proti komunizmu takrat, bivši borci, domobranci, četniki, idealisti in civilisti, združeno se vzdignite in povejte svetu, predvsem pa Ameriki, kaj je komunizem. Povejte tistim, ki organizirajo te proteste in demonstracije, predvsem večini mladih in starejših Amerikancev, ki se takim demonstracijam pridružijo iz idealizma, da so "slepi", kajti "ne vedo, kaj delajo". Ne poznajo komunizma in njegove zvičajne taktike! Ne bodite več tihi, ne glejte toliko večinoma samo nazaj, ne obujajte samo spomine in se zavedajte, da boste padlim borcem in komunističnim žrtvam v Sloveniji in po celem svetu ustregli najbolj, če gledate naprej v bodočnost. Boj za svobodo še ni končan! Ne smemo dopustiti, da Amerika postane komunistična. Ne smemo dopustiti, da Amerika proda sedanji ali kateri koli bodoči Vietnam komunističnim rabljem. Podprimo predsednika Nixona, povejmo in pišimo mu tako ter ponosno razobešajmo ameriško zastavo in slovensko trobojnico!

Korajza velja! Za svobodo!

Stanko Meršol

Volitve so za nami

CLEVELAND, O. — V prvi vrsti je moja dolžnost, da se zahvalim mojim pridnim delavcem, ki so tako dobro in pridno vodili moje kampanjo za ponovno izvolitev. Brez vaše pomoči bi kampanja ne uspela. Posebno zahvala volivcem, ki so se v tako lepem številu udeležili volitev in me izvolili še za dve leti v mestni svet.

Vse svoje moči bom posvetil delu za našo vardo. Če me boste potrebovali, ne dvomite, pokličite po telefonu in vam bom pomagal, če se bo le dalo. Moja telefonska številka je: 531-4116. Se enkrat vam najlepša hvala!

John J. Prince,

odbornik za 32. vardo

Spominska podobica za 10-letnico smrti škofa dr. Rožmana

CLEVELAND, O. — V naslednjem podajamo besedilo na spominski podobici, ki jo bodo prejeli prihodnjo nedeljo, 16. nov. t. l., vsi odrasli, ki bodo pri maši ob pol 11. uri v cerkvi sv. Vida. Sv. maša bo darovana v dušni blagor rajnega škofa, ki je umrl pred 10 leti na ta dan v našem mestu.

Na sprednji strani podobice

(vatikanska izdaja) je slika brezjanske Marije Pomagaj, na hrbtni strani pa je sledeče spominsko naročilo:

1959 - 1969

Ob desetletnici smrti

ljublanskega škofa

Dr. GREGORIJA ROŽMANA

"Zgled sem vam dal,"

da bi tudi vi:

svoj narod do konca ljubili, za brate križ nosili, sovražnikom odpustili, Marijo kot mater častili, skozi viharje vero ohranili in ob smrti plačilo križa dobili. Cleveland, Ohio, Z.D.A., 16. nov. 1969.

Enako spominsko podobico bodo prejeli tudi vsi odrasli, ki se bodo udeležili to nedeljo ob treh popoldne škofove komemoracije v vidovski šolski dvorani. Brez dvoma bo ta spominska podobica vsakemu izmed nas v drag spomin.

Janez Sever

Banket Klubu slov. upokojencev v Newburghu

MAPLE HTS., O. — V soboto, 15. novembra, priredi Klub slov. upokojencev newburškega okrožja svoj 6. letni banket v SND na W. 80. cesti pri Union Ave. Ta naš vsakoletni banket je postal tako popularen, da smo zadnjih par let imeli do 600 posetnikov na vsakem banketu. Tudi letos gredo vstopnice hitro. Lahko jih še dobite pri članih ali pa pri tajnici Antoniji Stokar, 6611 Chestnut Rd., Independence, tel. 524-7724. Vstopnice so po \$3.

Kuharice bodo iste kot zadnjih par let, torej ste zagotovljeni, da jo bo večerja zopet prvovrstna. Za ples bo igral Ed Buehner orkester. Ples se prične ob 7. uri, večerjo pa bodo servirali od 5. ure popoldne do 9. ure zvečer.

Vsi člani in članice, ki prodajate vstopnice, ste prošeni, da sporočite tajnici, koliko vstopnic ste prodali, najkasneje do 12. novembra, da se bo vedelo, za koliko oseb je treba večerjo pripraviti. Prosi se vse, ki imate vstopnice, da napišete svoje ime gori čez doma, da ne bo preveč gneče pri vratih. Ako boste srečni, lahko dobite "durno nagrado".

Zadnjih par mesecev smo sprejeli precej novih članov in članic v naš Klub, je pa še dosti upokojencev v našem okrožju, ki niso člani našega Kluba. Vsi ste vabljeni, da se pridružite nam, ker, čim več nas bo, bolj zanimive bodo naše seje. Po vsaki seji imamo malo prigrizka in pitja, ki je prosto za člane. Letos smo tudi imeli tri izlete z busom in za vse tri se je plačala vožnja iz Klubove blagajne. V slučaju smrti se da preostali družini \$10 iz Klubove blagajne in člani se po možnosti udeležijo pogreba, kjer pokojnemu predsednik prečita zadnje slovo od Kluba in vsega tega ste deležni za 50c pristopnine in 25c mesečne članarine.

Torej vsi slovenski upokojenci, ki živite v južnem in zapadnem delu Clevelanda, v Parmii, Seven Hills, Independence, Garfield Hts. ter Maple Hts., ste vabljeni, da se vpišete v naš Klub na prihodnji seji Kluba v sredo, 26. novembra, ob dveh popoldne v Slovenskem narodnem domu na 80. cesti v Newburghu.

Pozdrav vsem članicam in članom kluba in ostalim upokojencem!

Anton Perušek, preds.

Uničevanje hrane

WASHINGTON, D.C. — V ZDA pomeče vsaka družina povprečno v odpadke letno okoli 400 funtov hrane. Torej več kot funt in četrt na dan! Mar ni to greh, ko milijoni ljudi na svetu trpe pomanjkanje!

VESTI IZ SLOVENIJE

Uspeh slovenske odprave na Himalajo

Anapurna, ki nosi ime po indijski boginji rodovitnosti, je drugi najvišji vrh v skoraj 40 kilometrov dolgi gorski gmoti, katera leži v sklopu mogočne Himalaje, v državi Nepal. Vrh je visok 7,937 metrov. Doslej ga je osvojila le angleško-nepalsko-indijska odprava leta 1960. Trije prejšnji poizkusi osvojitve so se izjalovili.

Letos so se te gore lotili slovenski planinci v okviru tretje jugoslovanske himalajske odprave. Dve prejšnji na gori Trisul in Kangbačen sta bili brezuspešni. To pot pa jih sreča ni pustila na cedilu. 22. oktobra ob 14.05 po srednjeevropskem času sta Kazimir Drašler in Matija Maležič stopila na vrh.

Slovenska odprava — deset ljudi, dva kombija in en tovornjak — je odpotovala po zemlji 14. avgusta v Katmandu, glavno mesto Nepala, kje jih je čakal vodja ekspedicije Aleš Kunaver. Spotoma so naši planinci na nemogočih cestah skozi Turčijo izgubili eno izmed malih vozil. Preko Irana, Afganistana in Pakistana so 3. septembra vstopili v Indijo in potrebovali še teden dni do nepalske meje. 25. septembra so začeli pravi vzpon in postavili osnovno taborišče na višini 4,650 metrov. Nato se je začela borba za sam vrh, ki se je 22. oktobra zaključila z zmago.

Banjaluka v razvalinah

Zalosten je pogled na mesto, ki ga je dvakratni potres pretekli mesec hudo prizadel. Nad triletno stavbo je porušeni. Nihče ne biva več v svoji hiši. Vse katoliške cerkve so poškodovane. Frančiškanska cerkev je popolnoma porušena. Ena sama velika gomila. Samostan v Petričevcu, ki so ga sezidali frančiškani leta 1875, je uničen. Stolna cerkev je utrpela tako hude razpoke, da jo bodo morali porušiti. Škofijski dvorec je ves razpokan. Škof dr. Pichler je ranjen. Ko je bežal iz hiše, mu je priletela na roko opeka z bližnjega dimnika. Pravoslavna cerkev ni več uporabna. Morali jo bodo podreti. V predmestju je bila velika opatija trapistov. Letos je praznovala sto let ostoja. Sedaj je v razvalinah. Samostanska družina je dobila prvo zavetje v Zagrebu.

V Zagrebu so ustanovili poseben odbor za pomoč žrtvam potresa v Banjaluki. Zagrebška Karitas je poslala v Banjaluko skupino prostovoljnih delavcev v pomoč potrebnim. Nesreča, ki je zadela Banjaluko, je presunila tudi Slovence. Tudi od tam priteka in izdatni meri pomoč ponesrečencem. Slovenci hočejo ob tej hudi nesreči pri Bosanskem upravičiti znano njihovo spoštovanje, ki ga goje do njih, s tem, da so jim takoj izdatno priskočili na pomoč. Caritas, mednarodna katoliška dobrodelna organizacija, ki ima sedež v Rimu, je poslala trpečemu prebivalstvu Banjaluke v pomoč 20,000 odev in 800 oblek. Papež Pavel VI. jim je v isti namen poslal 10,000 dolarjev.

Knjigo posvetil dunajskemu nadškofu

Srbski pravoslavni duhovnik redovnik Stefan Čakić je izdal knjigo o svojih pastoralnih skušnjah pod naslovom "Iz moje pastirske torbe". Zanimivo je, da jo je posvetil dunajskemu nadškofu kardinalu Koenigju.

Stoletnica slov. šolskih sester

Ob stoletnici reda slovenskih šolskih sester je kardinal Marel, ki je pokrovitelj reda, obiskal bivšo vrhovno predstojnico 94-letno s. Terezijo Hanželič in

ji čestital k 60-letnici redovnih obljub. Kardinala je spremljal Roman Rus, vodja tiskovnega tajništva za stike z nekrščanskim svetom. — S. Terezija živi v hiši na Via del Colli 10. Srečanje je bilo zelo prisrčno. Kardinal se je zanimal za življenje in delo sester. Danes je po svetu okoli 1600 šolskih sester, ki delujejo na vseh področjih apostolata, zlasti v šolstvu, v bolnišnicah, v domovih za stare in onemogle itd.

Sadja dovolj, ni pa obiravcev

Ljubljanska Družina od 9. t. m. piše, kako da po Stajerskem leži na kupe lepih in dobrih jabolk; drevje se lomi in da ni nikogar, ki bi sadje pobiral. Na domačijah ni, piše, mladih ljudi, stari ne morejo, odkupna cena pa je tako nizka, da kmet ne more naložiti obiravcev. Skratka, jabolka bodo propadla, ker se obiranje in prodaja ne izplačata. K temu svojemu poročilu Družina dodaja: Ali ne bi katoliška mladina priskočila na pomoč? Morda veroučne skupine? Koristno delo bi naredili, najdeli se jabolk in morda še prinesli tistim, ki jih nimajo. Tudi to bi bilo delo usmiljenja.

— Hong Kong ob obali Kitajske ima 2.6 milijonov prebivalcev.

IZ NAŠIH VRST

Cleveland, O. — Cenjeno uredništvo! Priloženo Vam pošiljam naročnino za Ameriško Domovino, s katero smo zelo zadovoljni in jo v redu prejemamo. Lepo pozdravljamo vse oseboje Ameriške Domovine!

Frank in Maria Pavšič

Chicago, Ill. — Cenjeno uredništvo! Ker mi z novembrom poteče naročnina, Vam priloženo pošiljam ček v znesku \$16 in prilagam en dolar za tiskovni sklad. Ameriško Domovino zelo rad berem, zlasti sedaj, ko sem v pokoju in imam časa na pretek.

Zelo sem jo bil vesel, ko ste mi jo poslali v Slovenijo na moj dom, ker sem bil tako vedno na tekočem. Dobival sem jo redno in to že po štirih dneh, hitreje, kakor tu sem — v Chicagu.

Lepo pozdravljamo uredništvo, upravo in vse čitatelje Ameriške Domovine.

S spoštovanjem

Filip Stanovnik

Waukegan, Ill. — Spoštovano uredništvo! Priloženo Vam pošiljam denarno nakaznico v znesku \$16 za naročnino na Ameriško Domovino. Prav lepo se vam zahvalim, da me vedno obvestite in mi pošljete že naslovljeno kuverto, da nimam nobenih težav odposlati naročnino, samo ček notri denem.

Ko razmišljam o svetovnih dogodkih, o politiki, še vedno ne morem razumeti, kako to, da so Slovenci leta 1918 zavrgli Avstrijo, staro Avstrijo in se pridružil "južnim bratom". Jaz nikoli ne maram reči, da sem Jugoslovan, odkrito povedano, me je sram, vsakemu rečem, da sem Avstrijec, pa sem zato zaveden Slovenec, verjemite!

Zamalo se mi tudi zdi, ko berem, kako nekateri državni razmetujejo z denarjem, kaj vse si privoščijo, kam potujejo in kako! Jaz pa še toliko grošev nimam, da bi včasih kaj boljšega pojedel.

Pa ne zamerite, da sem povedal, kako mislim o Jugoslaviji! S pozdravom Jacob Matjaž

ALOJZIJ REMEC:

VELIKI PUNT

Na žrtveniku je zaplapolal ogenj. V vernem spoštovanju se je prihulila in pripognila vesoljna vojska. Ob svitu plamenov so blestele haljice mladenk, črne sence razpletenih las so ovijale molčeče svečnice s tiho grozo. Kakor bi zbor maščevalnih duhov priplul na zemljo, da se ob žaru krvavih zubljev posvetuje o maščevanju nad Hunom.

Grozd pa ni vedel, kam bi se dejal od strahu in groze.

Hitel je od Anice, ko se je zavedela, in stekel na cesto. Vsa vas je bila na nogah, plaho so stali kmetje ob hišah in zrlji od daleč proti Grozdovi hiši, kjer so bila okna v pritličju žarko razsvetljena. V veži in po sobah so pili in kričali Hrvati, da se je razlegalo daleč v tiho noč.

"Ljudje božji, skušajte rešiti Gradnika! Vse svoje premoženje dam, če ga iztrgate Hrvatoma, ne dam, če ga iztrgate Hrvatoma iz rok!" je prosil Grozd, a zaman.

"Da potem planejo nad nas in nam hiše zažgejo!" so dejali nekateri.

Nekaj pogumnejših fantov, je šlo bliže k razsvetljenim oknom. A kmalu so se vrnili.

"Nič več ne pomagaj!" so dejali. "Gradnik leži na klopi v sobi, krog glave ima ovit platen robec, ki je ves okrvavljen. Le malo še diha in po njem bo najbrž, tako hudo so ga Hrvati. A tudi on jim je posvetil! Dva ležita z zavezanimi glavama na klopih, eden pa na mizi. Zraven sta dva vojaka z golo sabljo v rokah; gledata kakor Turka in stražita Gradnika. Nobene moči ni več ne zanj ne za nas."

"Oh, moj Bog, moj Bog, kaj bo! Vse, kar imam, mi uničijo in še hišo mi nazadnje zažgejo. Ob zeta sem in še drugo pojde," je tarna Grozd in taval kakor brez uma okrog...

Polnoči je odbilo, ko so zaslišali pa cesti od Kanala velik šum.

"Čela vojska Hrvatov gre... Bog pomagaj in nas varuj nesreče! Kaj bo, kaj bo!" so tarnali Ročinjci in se zapirali.

Kmalu je pridirjala v vas četa konjikov in pripeljala s seboj tudi prazne konje Hrvatov, ki so bili prišli peš v Ročinj in ujele Gradnika. Ustavili so se pred Grozdovo hišo, da počakajo pešce, ki so bili proti večeru odkorakali iz Solkana takoj za prvim oddelkom konjikov.

Star, trebušast ritmojster z velikimi brkami pod nosom, zaviti kot dve turški sablji, je skočil prvi s konja in hitel, ropotajoč s sabljo in zvenketajoč z ostrogama, v Grozdovo vežo, kjer so peli in trkali z bokali na pol pijani vojaki.

"Tri sto turških bomb!" je zarentačil, ko je stopil prednje, in strahovito udaril ob kamnita tla s težko sabljo. Po hliskovo so skočili vojaki pokonci, vzravnali se kot sveče in pozdravili.

Prešernost in pijanost jim je prešla, ko so videli pred seboj strogega gospoda ritmojstra, ki jih je edini znal krotiti in ki so se ga bali ko vrage.

"Pokorno javim, gospod ritmojster..." je jecal goiobrad oficirček, a gospod ritmojster ni poslušal. Grizel si je sive brke in majhne, svetle oči so mu begale kakor blisk od obraza do obraza.

Vse je bilo tiho in vsakdo je s strahom pričakoval, kdaj odpre ritmojster usta in zagrmí nad svojimi podložniki.

Ni bilo treba dolgo čakati. Zarentačil je in zaklel, da so povsili oči, želel, da bi jih vse pobila strela in turške bombe, se rotil in pridušal, da jih da od prvega do zadnjega pobesiti ali postreliti, če jih še enkrat dobi pijane. Nazadnje jim je zagotovil, da jim odtrga od mezde

toliko, kolikor škode so naredili. Zapovedal jim je vse vrniti, kar so morda ukradli in skrili.

"Potem vas dam preiskati in gorje tistemu, pri katerem dobim le trohico tuje lastnine. Kakor tukaj stojim, ga dam pripriti ustreliti!" je nehal svoj dolgi govor in si ves zasoplen in zagrljen brisal potno čelo.

Molče so se vojaki razšli in vse, kar so bili vzeli, deli zopet na prejšnje mesto.

Ritmojster je ta čas poslal iskate gospodarja. Tresoč se in bled je prišel Grozd od sosedovih. Ko je stopil pred ritmojstra, je vzel klobuk z glave in začel s tresočim se glasom prositi: "Usmilite se me, gospod, in nikar me ne zaprite! Na beraško palico me je spravila nocojsnja noč!"

Stari vojak ga je potapljal po rami in dejal: "Koliko škode so naredili?"

Oče Grozd je debelo pogledal, ker ni pričakoval, da ga je ritmojster zato dal poklicati. V zadregi je odgovoril: "Kakih petdeset goldinarjev škode bi bilo..."

"Dobro!" je odgovoril ritmojster in poklical profosa, ki je imel denar za četo s seboj, ter ukazal izplačati Grozdu petdeset goldinarjev.

Oče Grozd se je popraskal za ušesom in tiho dejal: "Če bi bili tako dobri, gospod, naj raje spuste fanta, ki so ga vojaki ujeli in zvezali, in denar naj le obdržijo!"

Pokazal je v sobo, kjer je ležal Gradnik.

A ritmojster je pogledal jezno in dejal: "O tem nimava opravka!"

Grozd je molče spravil denar, ritmojster pa je zapovedal zatrobiti za odhod.

Na travniku ob Grozdovi gostilni so bili izkopali ta čas vojaki grob in položili vanj ustreljenega Hrvata.

Gradnika in oba ranjena vojaka so položili na voz, ki je v spremstvu desetih vojakov na konjih odrinil v Gorico, še preden so drugi odšli dalje proti Tolminu.

Zvezde so že bledele, ko je trobentač zatrobil in so hrvaški pešci in konjiki zapustili vas.

Šli so brez vodnika, kajti Klepca niso mogli nikjer več dobiti in tudi, ko bi ga bili našli, bi jim ne bil mogel več koristiti, ker bil je že — mrtev.

Ko je namreč prišel drugi oddelk Hrvatov v Ročinj in se je začel ritmojster jeziti in kričati nad pijanimi vojaki, si je mislil Klepec, da bo zanj najbolje, če na tihem izgine.

Poiskal je konja, ga zajahal in oddirjal proti domu.

Mesec je jasno svetil na cesti, vsak grm se je natančno risal, kakor srebro se je svetila Soča pod cesto.

Hudobno veselje, da se je vse tako lepo posrečilo, je navdajalo izdajalca srce.

— Zdaj si v pasti, ljubi Gradnik, in nikdo več ne reši ne tebe ne tvojih pomagačev! — si je mislil in veselo zažvižgal.

A kmalu je umolknil in čuden strah se ga je polotil.

Konj je urno dirjal po g'ladki cesti. Nalahko so se dotikala kopita tal, naglo so bežala drevesa mimo. Klepecu se je zdelo, kakor bi letel po zraku. Vse je bilo tiho in mrtvo, le pod cesto je šumela Soča in konjski peket je enakomerno pel. A Klepecu je konj prepočasi dirjal in nagnjal ga je, da bi tekel še hitreje.

Nenadoma se mu je zbudila v srcu grozna misel. — Kaj, če so puntarji zvedeli, da sem jaz Gradnika izdal, in me kje čakajo, da me ustrelje kakor vrabca?

(Dalje prihodnjič)

Vojaški krogi dobe od Kongresa, kar hočejo

WASHINGTON, D. C. — Ni redko, da pridejo posamezna vprašanja, ki se tičejo naše narodne obrambe, na dnevni red pred Kongresom. Takrat se zmeraj dobijo pogumni kongresniki in senatorji, ki ostro kritizirajo našo vojaško upravo in navadno zmagajo s svojimi stališči. Zato se javnost rada zveruje v misel, da Kongres veliko pomeni v naši narodni obrambi, saj tako prepričevalno ocenjuje vse, kar delajo generali v Pentagonu.

V resnici je to drugače. Vojaški krogi se Kongresa in njegovega govorjenja ne bojijo preveč. Imajo namreč vso oporo v obeh rednih odborih — senatnem in domovem, — za narodno obrambo, ki nadzirata vojne izdatke. V teh odborih sedijo samo taki odborniki obeh strank, ki so vojaškim krogom naklonjeni in jim radi gledajo skozi prste. V obeh odborih vojaška stališča najdejo zmeraj toliko zagovornikov, da vojaki zmagajo.

To se je znova pokazalo ravno te tedne. Kongres je glasoval o izdatkih za narodno obrambo. Dom je določil vsoto \$21.5 bilijonov, senat pa 19.9 bilijonov. Skupna komisija je odobrila \$20.7 bilijonov. Kritiki izdatkov so sicer napenjali vse sile, da bi znesek znižali, pa so ostali v manjšini. Tako so propadli

predlogi, da Pentagon ne dobi denarja za raketne lovce ABM, dalje zneska \$145 milijonov za vojne ladje, ki jih sploh ne rabi, \$25 milijonov za načrt za novo vojno letalo, ki je namenjeno samo tujim narodnim obrambam itd. Iz zakona so izpadli tudi vsi predpisi, ki dovoljujejo Kongresu kontrolno vojnih izdatkov, pa tudi vse omejitve za podpiranje Tajske in Laosa.

Kritiki vojnih izdatkov mislijo, da je edina pot iz te zagate sprememba volivnega postopka v odbore. Sedanji volivni postopek omogoča posameznim vojam federalne administracije, da naberejo v posameznih odborih svoje varuhe, ki skrbijo, da

nobena zahteva federalnih birokratov ne propade. To je pa zaenkrat le pobožna želja, kajti ravno na tem polju pa Kongres pozna zelo malo demokracije v lastnih vrstah.

Boj župana Stokesa s predsednikom mesnega sveta je v polnem teku

CLEVELAND, O. — Volitve so za nami, toda v našem občinskem svetu se duhovi še niso pomirili. Stara nasprotja med županom in Stokesom in predsednikom občinskega sveta Stantonom so znova izbruhnili, kar je politične odnose v občinskem svetu le še bolj zameglilo.

Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem naznaujaja, da je umrl na svojem domu v Castelarju v Argentini 31. oktobra 1969 v 67. letu svoje starosti najin brat gospod

JOŠKO KROŠELJ

glavni urednik "Svobodne Slovenije", nekdanji osebni tajnik dr. Antona Korosca in urednik Slovenca. Pokopali so ga 1. novembra na pokopališču v Moronu pri Buenos Airesu v Argentini. V Argentini je zapustil ženo go. Amalijo, roj. Koman, sinove Toneta, Janeza in Bojana ter njihove družine.

Baltimore, Md., Vancouver, B. C., 12. novembra 1969

FRANCE KROŠELJ

ANDREJ KROŠELJ

Precejšen del vašega računa elektrike gre tudi za šole.

To pa zato, ker je The Illuminating Company investicijsko-lastujoče podjetje. Mi plačujemo davke, kot jih vi. Federalne, državne in krajevne davke.

Mi porabimo približno 25c od vsakega dolarja, prejetega od računov elektrike, za plačilo davkov. Lansko leto je to zneslo nad \$49 milijonov.

Petnajst milijonov dolarjev od tega skupnega davčnega računa je ostalo prav tukaj, v Cleveland-Northeast Ohio. Približno devet milijonov je bilo porabljenih za pomoč obratovanja in izboljšanja javnih šol v Cleveland-Northeast Ohio.

Zato, kadarkoli plačate vaš račun elektrike, je to investicija za bodočnost. Bodočnost naselbine.

The ILLUMINATING Company
An investor-owned company serving the West Coast in the Nation

Je dnevno odvisna od dobre volje nekdanjih koalicijskih strank. To je pa voda na mlin za štrajke. Saj vlade niso v takih trenutkih politično dosti močne, da bi varovale red, zakonitost in mir. Zato je pri sedanjih štrajkih v Italiji vse odvisno, kaj smatrajo delavci v štrajku za dovoljeno in kaj ne. Policija se sicer trudi, da preprečuje izgrede in proteste, toda posel se ji ne posreči zmeraj.

Sedaj štrajkaži na primer delavci, zaposleni na televiziji in radiju. Postavili so še zahtevo, da morajo z njimi štrajkati tudi vsi uradniki. Najbolj originalna je zahteva, da naj televizija prenaša mezdna pogajanja! Uprava televizije je na to zahtevo deloma pristala.

Je pa ta zahteva zelo nevarna za televizijsko industrijo, ako bi namreč unije po vsem svetu dobile pravico, da se pogajajo s televizijskimi upravami na televiziji. Recimo, da bi se to zgodilo tudi v Ameriki. Kdo bo potem še gledal televizijo, ako bodo mezdna pogajanja imela vpliv na dnevne programe?

Moški dobijo delo

ISČEMO DELAVCE

Za delo v tovarni trdega krovanja. Druga zmena. Nadure. Izučimo. Na zahodni strani, nasproti Rapid Transita. Oglasite se na

13701 Triskett Rd.

(221)

Delo za moške & ženske

Službo dobe

Tovarniški delavci, odlična plača, obrobne koristi, pokojninski načrt in bonus. Uradnice — tipkarice, odlična plača, več obrobni koristi, pokojninski načrt in bonus.

CLEVELAND RANGE CO.
971 E. 63 St. (224)

MALI OGLASI

Hiša naprodaj

Prodajam hišo na Norwood Rd. Za pojasnila kličite 881-1887. (220)

Help Wanted — Female

Old established steel company located at E. 53 St., and Lakeside Ave., wants part or full time office help. Hourly rate \$2.00. Call 432-1411, ask for Mr. Cullinan. (218)

V najem

5-sobno stanovanje v zidani hiši, zgoraj, na 2808 Bridge Ave., blizu West Side tržnice se odda zakoncem srednje starosti. Najemnina \$60. Oglasite se osebno. (219)

V najem

Dve opremljeni sobi, spalnico in kuhinjo, oddamo v najem na 1196 E. 74 St. Kličite po 6.30 zvečer: EN 1-4688. — (Nov. 10, 12, 14)

NEFF E. 185 ST.

Brick bungalow, 3 bedrooms, 2 fireplaces, 1½ baths, near Our Lady of Perpetual Help Church. George Knaus, Broker 481-9300 (12, 14 nov)

Zenitna ponudba

Slovenski fant, 26 let, 5.5 visok, želi spoznati preprosto in nežno slovensko dekle primerne starosti, za skupno pot. Slika zaželjena. Ponudbe na upravo pod značko: "Tajnost". (12, 14, 17, 19, 21 nov)

Hiša naprodaj

2-družinska, 5-4, blizu bulevarja, spodaj lepa velika kuhinja, preproge, 2 in pol zidana garaža. Se lahko takoj vselite. Pokličite CAMEO REALTY CO. 261-3900 Vprašajte za Rose Komochar — 486-7198 (220)

Stanovanje v najem

4-sobno stanovanje s kopalnico, zgoraj, na novo prebarvano se odda na E. 156 St. blizu Grove-wood Ave. Kličite 531-4502. — (220)

F. S. FINZGAR:

POD SVOBODNIM SONCEM

Vsi so molčali. Tiho plapolanje ognja je dramilo molk, iskrene so poskakovale iz polen, prasketale nad ognjiščem in se potapljale v dolge jezike zubljev, ki so kipeli pod sajasto slame. Svečanost, kakor bi govoril prerok, je prevzela vsa srca, da so hitreje utripala in sklepala velike sklepe.

Tedaj je vstopil počasni, potrni, boječe, kakor grešnik, Radovan. Komaj z očmi so se ozirli proti vratom. Nihče ni okrenil glave. Radovan je čutil tesnobo in slovesnost. Kakor ob daritvi se je

sključil v kot in pritisnil roke na razgaljene prsi.

Svarun ga je pogledal, a v njegovih očeh ni bilo jeze. "Radovan, pripoveduj o roparju! Duši me v prsih, za golt me še davi žalost. Ne morem sam!"

Iztok se je ozrl na starca godca. V pogledu je bil očitek:

"Zakaj je nisi čuval, branil?"

Radovan se je primaknil k ognjišču. Pri ognju se je zdel njegov obraz čudovito zguban in shujšan. Ko je izpregovoril, je bil glas tako plašen, tako pobit, da se mu je Izток začudil in se obrnil proti njemu.

"O, vem, da me sodite, mene starca. Sodijo me vaši obrazi, obsojajo me pogledi, ker je bila ukradena golobica, ker je izginila lučka z dvora, ker je onemelo njeno petje in je sedaj hiša kakor požeta njiva. Vi me sodite, bogovi me ne sodijo. Vprašam: Kdo izmed vas še ni krmil golobcev in jim potresal zrnja sredi dvora? In kaj si storil tačas, ko si zamaknjen pasel oči po golčeh množici, pa je padlo izpod neba kakor puščica, prhutnilo med golobce, pograbilo in izginilo. Še zakričati nisi utegnil, še pomisliti nisi mogel na lok, zakaj visoko pod nebom je že plul krugulj z najlepšo golobico v krivih krempljih. In tako se je zgodilo z njo. Svarun je priča. Iz zasede je planil Tunjuš na njivo med deklice, rdeča perut je frfotnila, kriki so nama umrli v grlih, on pa je izginil — krugulj, ropar, jezdec na konju in na tisoč besih. O Morana!"

Rado je blede ob povesti, ustnice je stiskal, da je bežala slednja kaplja krvi iz njih, prsti so se krivil in se stiskali v pest, na rokah so se podrtavajoč gibale močne, vzbokle mišice. "Kaj bi storili vi, ki me obsojate, kaj?"

"Za njim!" je rignil s sklanim glasom Rado.

"Za njim, za njim! Ti bi šel za Hunom, vrtoglavi mladeč, verjamem. Toda šel bi bil v pogibel. Kje je konj, ki bi dosegel Tunjuša? Kje imaš tovarišev, kakor jih je imel on? Ali bi copotnil z nogo ob tla, da bi prilezli iz zemlje kakor ose iz luknje, če potkaš nanjo? Oj, mladici, ljubezni lačni, krvi polni, kratka je vaša modrost in ne seže daleč preko rumene kite lepega deklča. Tudi Radovan bi bil jezdit za njim, ko bi žarela le taka iskrica upanja, kakor jo da slab kremen, če udariš z jeklom nanj. Ali ni je bilo. Zato sem ostal in jokati s tiho in grenko žalostjo in misli v svoji stari modrosti na koristne ukane. Na bogove, da sem nedolžen! A za

nedolžnost taki pogledi od vas, tako plačilo!"

"Ne žaluj, Radovane! Govori o ukanah! Prej pa izprazni roženico, ki ti jo nudi tvoj sin."

Iztok je dotočil do roba in podal godcu.

"Ne bi! Na bogove, da bi rajši od žeje pivkal kakor ptica, ko pa omočil ustnice sredi krivih sodnikov ob pijači. Na tvojo besedo pa verjamem, da so me varali vaši pogledi!"

Izpil je naglo, v lice mu je zaplulo nekaj krvi. Nato se je dvignil s ploha, vzravnaval staro telo in izrekel svečano, s pojocim glasom:

"Ni tvoja stvar moja ukana. Zato je ne zve nihče, dokler se ne zgodi. Povem vam pa, da sem prisegel vsak dan trikrat in vsako noč po trikrat sveto prisego Svetovitu vseidečemu, Perunu vsemogočemu in Vesni in Devani: Radovan otme Ljubinico ali pade v naročje Morani ob cesti na sovražni zemlji. Tako sem prisegel, tako se zgodi!"

V starcu je zakipelo čudovito življenje, oči so se mu bliskale, iz dvignjenih prsi je kipeła moč, iz stisnjenih pesti je kričala odločnost in iz hropečih dihov je žarela hrabrost in navdušenje. Vsi so se zavzeli, po vseh licih se je raztočilo od godca nekaj veselega, z upanjem napolnjene, celo Svarun je dvignil težko glavo, s čela mu je izginil temni oblak, iztegnil je proti Radovanu desnico kakor v blagoslov.

Godec je obstal za trenutek sredi njih, ponovil s sekajočim poudarkom: "Tako naj se zgodi, tako sem prisegel —" se hipoma obrnil ter odšel skozi vrata na temno dvorišče.

V jutro so obsijali prvi sončni žarki še spečo vojsko. Krog in krog gradišča so črneli ožgani vrtinci zemlje, kjer so goreli na večer ognji. Ob njih je spala vojska vse navzkriž kakor od viharja posekan gozd. Čudna omotica od veselja in pijače, od krika in plesa je prevzela ude bojevnika, da so omahnili, odreveneli in zaspali v sen, tako trden, da ga ni zdrnila zarja.

Na okopih se je že zbrala gruča veljakov in starešin v posvet. Ugovora ni bilo med njimi. Ena misel je vladala. Preden so sklepali, je bil sklep dozorel:

"Nad Hune!"

Večina je želela, da se odpočije vojska en dan in potem

udari vsa čez Donavo nad Tunjuša.

Temu je ugovarjal Izток. Vojak skoz in skoz, ki je poznal red palatincev, se je zgražal, kadar je pogledal v dolino.

"To je drhal," je pomislil, "ne vojaki."

Zato je ugovarjal in prepričeval tako dolgo, da se je vdal zbor in pritegnil njegovemu nasvetu. Poverili so mu oblast, da si izbere le najboljše ljudi, drugi naj se vrnejo na svoje domove.

Ko je bil sklep dognan in posvetovanje zaključeno, se pojavi med njimi na suhem hunske konju, kakor so jih nekaj ugrabili v bitki, star Hun.

Vse je spreletel gnev in jad. Sprejeli so ga mrki pogledi, namrščene obrvi, zgrbančena čela.

"Kakor sem prisegel, tako so zgodi!"

Jezdec je izpregovoril. Po vseh licih se je prikazala osuplost, iz vseh ust je hkrati zadonel vzklík začudenja.

Jezdec pa je okrenil konja; zamahnil je čop rdečih las ob glavi, stresle so se kocine kozlovskih hlač in — Hun se je zadrževal po brdu iz gradišča.

Zborovalci so mu dvignili roke v pozdrav, glasni klici so ga spremili in mu voščili srečo bogov na pot. Jezdec, Radovan, se ni ozrl. Zamahnil je s plunko po zraku, se sklonil konju na vrat in pognal v skok po dolini.

"Oj ukane! Oj ukane," je šlo od ust do ust me zborovalci, ki so zrl za godcem. "Kdo ga prepozna? Bogovi z njim! Čuvaj ga Svetoviti!"

Sredi dopoldneva se je razgibal mravljišče krog tabora. Kakor luči so švigali med umazano rjavo in sivo tolpo šlemi Izтока in Slovenov iz Bizanca. Krog poldneva se je že ločilo in razkrojilo valovje naroda. Po

zraku je kipelo od bojevitih vzklík: "Na! Hune! Nad Hune!"

ŠESTNAJSTO POGLAVJE

Zaradi zmage žejna krvi je vojska hotela še tisti večer odriniti skozi sotesko od gradišča proti Donavi. Izток je imel dosti posla, da je zbratil razbrzdane mu hudourniku divji pohod. Dasi je izbral najboljše bojevnike, bi se ne bili uklonili, da niso posegli vmes starešne in veleli narodu, naj bo strogo pokoren Iztoku — poveljniku. Polagoma se je vojska umirila. Starešine so se poslavljali in se vračali na svoja selišča. Drhal je vzklíkajoč in plešoč ginila v lesovih. Proti večeru je stalo v dolini krog tisoč vojščakov. Vodila jih je železna roka posameznih Slovenov, ki so dolgo vrsto let korakali za bizantinskimi prapori. Izток je velel porazdeliti mednje vse hunske in antske konje. Kar koli je bilo oklepov in šlemov, vse so si nadeli. Tako je imel okrog dve sto težko oboroženih jezdecov. Njegov jermen pod brado je bil tesno zapet, ob vrstah je jahal s čudovito samozavestjo. V prsih je začutil hipoma slast, kakršne še ni bil okusil. Tako jasno kakor nikdar mu je stopil pred oči daljni smol.

Naročnikom --

Če prejimate Ameriško Domovino po pošti, pomeni datum nad vašim imenom, do kdaj je naročnina plačana. Na primer: 1-20-0, kar je do 20. januarja 1970, torej najprej mesec, nato dan in leto. Obnovite naročnino pravočasno in omogočite nam redno nadaljnje delo!

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

GROW WITH US!

Processors - Inspectors Coalers - Sifters

Opportunities for experienced and trainees with rapidly expanding manufacturer of precision magnetic tape, has immediate openings for neat, alert, conscientious individuals for first, second and third shift operations.

NEW PLANT IN PICTURESQUE SETTING
ON THE JOB TRAINING
EXCEPTIONAL COMPANY PAID BENEFITS
WAGE COMMENSURATE WITH EXPERIENCE

Interested . . . ? Write or phone our Industrial Relations Dept.

BASF SYSTEMS INC.

Crosby Drive, Bedford, Mass. 01730
Phone (617) 271-4000

An Equal Opportunity Employer

(218)

MECHANICAL PRODUCTS COMPANY

Has Immediate and Permanent Openings For

MANUFACTURING ENGINEER

who has experience in Tool and Die Design, Machinery, Plant Facilities and Layout. Also one with experience in Hi Speed Progressive Dies for metal stamping and fabricating.

Engineering degree preferred but not mandatory. Automotive background preferred. SALARY \$16,000 to \$20,000.

We also are looking for TOOL AND DIE FOREMAN or supervisor with an automotive or manufacturing background in High Production Sheet Metal Dies. Salary \$12,000 to \$14,000.

Send resume in confidence to Personnel Director

MECHANICAL PRODUCTS COMPANY

TELEDYNE COMPANY

9732 Rush Street, El Monte, Calif. 91733

Tel. 213-444-0577

(219)

PACKAGING FOREMAN

Excellent opportunity for an experienced food packaging foreman to join a new food processor. We need a man well versed in cartoning, case packing and palletizing. Pleasant working conditions and excellent benefits. For further information call 894-3901.

TOASTA FOODS COMPANY

300 W. Wiley Road

Schaumburg

(218)

CARGILL, INC.

HAS OPENINGS FOR

• MAINTENANCE MAN

• CHEMICAL OPERATOR

EXPERIENCED OR WILL TRAIN

Excellent working conditions including many company benefits.

APPLY to MR. OSTER or MR. HUDDLE

Cottage Avenue at Lake Marion Rd.

Carpentersville, Ill. 60110

(An Equal Opportunity Employer)

(218)

TOOL ROOM MACHINISTS HELIARC WELDERS - TRAINEES

Top Dollar for Good Men, who know how to work. These jobs offer Better than average Benefits.

FEEDER CORPORATION

4429 James Pl.

Melrose Park, Ill.

NORTH AND MANNHEIM AREA

343-4900 or 261-2997

(218)

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

LITHO FILM STRIPPERS

For Major Plant Expansion

Top Union Wages

MAXIMUM BENEFITS

SECOND SHIFT

PREMIUM RATES

Call Collect or Write

E. R. RUZICKA

402-477-3711

Mid America Webpress

Lincoln, Nebr. 68501

(218)

MAINTENANCE MECHANIC

Corrugated Container Plant
2nd & 3rd SHIFT OPENING
Electrical background plus general maintenance capabilities. Must have own tools. Excellent starting salary plus shift differential & overtime. Paid retirement, life accident plus hospital insurance. Nine pd. holidays — 2 wks. vacation after 2 yrs.

WESTERN KRAFT CORP.

1800 Nicholas Blvd.

ELK GROVE, ILL.

Phone 439-1111

(218)

FEMALE HELP

WOMAN for light prod. work in cleaning plnt. Willing to learn cleaning & pressing. Will teach. BELLWOOD CLEANERS, 1110 Bellwood Ave. 544-2688

(218)

CHICAGO, ILL.

HOUSEHOLD HELP

HOUSEKEEPER

Share house in exchange for evening care of 12 yr. old. Call before 10 a.m. 267-3806

(218)

CHILD CARE — My Home for 2

sml. child. 8:30-5:30. Salary open. Must have refs. Golf Mill area.

VA 7-4203

(218)

CHILD CARE

No housework. Nr. North, 1 infant. Own rm. bath. Ref. req. Sal. open. SU 7-3512

(218)

HSKPR. — Mature & experienced. 40-50 yrs. pref. Go to Fla. immed. for 6 months. Perm. pos. Own rm. & ba. Rec. ref. \$80-wk.

943-2125

(218)

REAL ESTATE FOR SALE

WHEATON — Older Home. Newly remodeled, profes. decorated within last yr. Lots of charm. Spanish style. 4 bdrm. 2½ ba. newly crpt. thruout, new kit. Exc. address, nr. schls., commuter, etc. By owner. \$45,500 653-2415

(219)

7 RM. BRK. COLONIAL
4 bdrms, 1¼-baths, cent. hgt. and air. cond. Fin. bsmt., 2 c. gar. Vic. 115th-Western. Lo \$30's. Appt. only. Call PR 9-7330

(220)

ŽENINI IN NEVESTE!

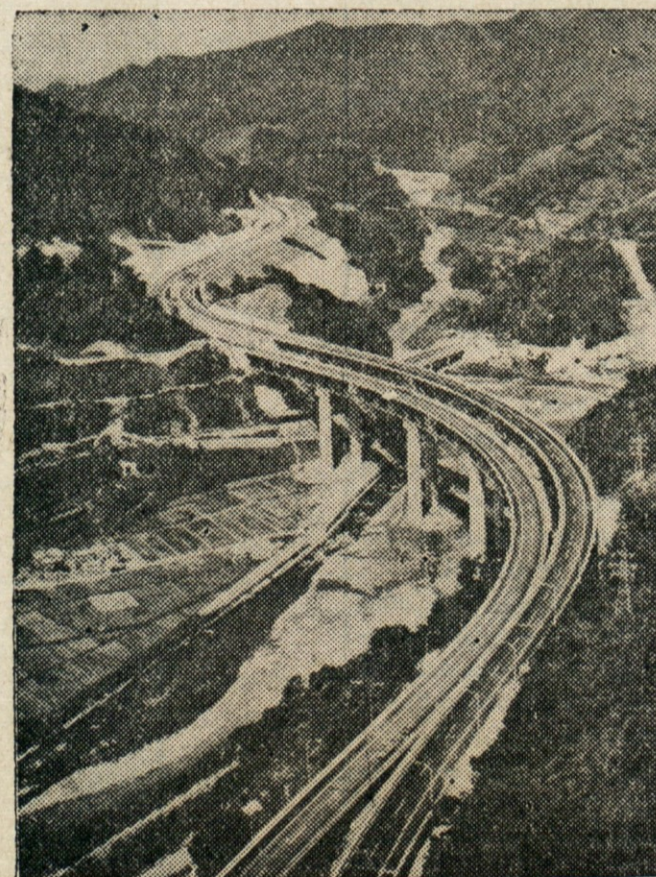
NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA
VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE
VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Avenue

HEnderson 1-0628

NAJDRŽAJA CESTA NA SVETU? — Tomey "hitra cesta" je dolga 335 milj in se vije po dolinah in preko vzpetin glavnega otoka Japonske. Gradili so jo 4 leta in izdali za njo 951 milijonov dolarjev. Japonci trdijo, da je to najdražja cesta na vsem svetu. Slika kaže en njen del.

ter. Zamislil se je kakor v lepe sanje.

(Dalje prihodnjik)

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Ameriški Domovini, je zanesljiv uspeh! Poizkusite!

V BLAG SPOMIN
ŠESTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA DRAGEGA OČETA

John Mivec

ki je preminul 12. novembra 1965.

Počivaj v miru, dragi oče, preljubi oče v grobu tam, v ljubezni trajni boš ostal, nepozabni dobri nam.

Zalujoči:

ANA MAVEC in MARY KAUCNIK,
hčerki;
JOHN MIVEC in FRANK GRDANČ,
sinova,

Cleveland, O. 12. nov. 1969.

V BLAG SPOMIN
ČETIRTE OBLETNICE SMRTI
DRAGEGA SPOGROGA

John "Tex" Erzen

ki je umrl 12. novembra 1965.

Leta štiri so že minila, odkar srce Ti več ne bije, črna zemlja truplo krije, luč nebeška duši sije.

Prosi tam za nas Boga, da še nas k Tebi pripelja, ko zemljo bomo zapustili, za vedno bomo se združili.

Zalujoča:

soproga FRANCES
in DRUGI SORODNIKI
Euclid, Ohio 12. novembra 1969.

V BLAG SPOMIN
PETE OBLETNICE, ODKAR JE
UMRL NAŠ LJUBLJENI
SOPROG, OČE IN
STARI OČE,

Boltizar Hožjan

Premislil je 12. novembra 1964

Pet je že minilo let, odkar si Ti zapustil nas in svet, ali nismo na Te pozabili: spomine svetle v nas budiš, v ljubečih srcih nam živiš!

Zalujoči:

ANA — soproga
JOHN in MATIJA — sinova
JANE — snaha
JOHN in ROBERT — vnuka
OSTALO SORODSTVO
Cleveland, O. 12. novembra 1969.